

Rakennetun ympäristön
tiedon yhteentoimivuus

Askeleet tiedon yhteentoimivuuteen alan sääntelystä, ohjauksesta ja koulutuksesta vastaaville

Tiedon yhteentoimivuudella tarkoitetaan sitä, että kaikki tahot ymmärtävät yhteiset käsitteet samalla tavalla, eikä informaation merkitys muutu, kun tieto liikkuu henkilöiden kesken tai eri tietojärjestelmien välillä. Tämä edellyttää yhteisiä käsitelmäärittelyitä ja tietorakenteita, joita on kehitetty rakennetun ympäristön tietojen osalta ympäristöministeriön Ryhti-hankkeessa yhteistyössä alan toimijoiden kanssa. Tiedon yhteentoimivuus mahdollistaa ihmisten välisen yhteisymmärryksen lisäksi työn tehostumista ja virheiden vähenemistä sekä esimerkiksi automaation ja tekoälyn yhä vaikuttavampaa hyödyntämistä.

Tiedon yhteentoimivuus johtamisen välineenä

Hyötyjä tiedon yhteisten sanastojen, koodistojen ja tietomallien käyttämisestä:

- Yhteentoimivuuden käytänteiden omaksuminen tukee organisaation kehittymismahdollisuuksia, kilpailukykyä ja vetovoimaisuutta.
 - Esimerkki: Ryhtikosken ja Ryhtilinnan kunnat saavuttavat kansainvälisesti tunnistetun edelläkävijäaseman nopean omaksumisensa ansiosta. Osaaminen ja työmenetelmät kunnissa kehittyvät, mikä tekee kunnista houkuttelevia työpaikkoja uusille osaajille. Ryhtilinna ja Ryhtikoski ovat onnistuneet luomaan kuntiansa rakennettuun ympäristöön liittyvän tietopohjan, jonka avulla yritysten sijoittumispäätöksiä ja asukasvuorovaikutusta voidaan lisätä.
 - Esimerkki: Yliopisto on omaksunut rakennetun ympäristön tiedon yhteentoimivuuden osaksi opetustaan, mikä lisää valmistuvien opiskelijoiden valmiuksia työelämän osaamisvaatimuksiin. Yliopiston maine ja menestys kasvavat niin opiskelupaikkaa hakevien kuin tutkimuskumppanienkin silmissä.
- Parantunut yhteistyö ja tiedon jakaminen edistävät alan kehitystä. Työskentely organisaatioiden sisällä ja välillä paranee, kun alan yhteiset tarpeet, toimenpiteet ja velvoitteet selkeytyvät.
- Yhteentoimivuus avaa rajapintoja alan sisäisesti sekä muiden alojen suuntaan.
 - Esimerkki: Standardisointi- ja tietojärjestelmäkehitystyössä hyödynnetään rakennetun ympäristön sanastoja, koodistoja ja tietomalleja, minkä avulla tietorakenteet on muodostaa tukemaan velvoitteiden ja sääntelyn noudattamista ja näin ollen tuotteista saadaan asiakkaiden näkökulmasta tarpeellisia, käyttökelpoisia ja haluttuja.

Joona Johtaja:

"Miten ihmeessä henkilöstön voi saada noudattamaan asetettuja tavoitteita ja ohjeita?"

Miten tiedon yhteentoimivuus voisi tukea strategian edistämisessä ja miksi sitä kannattaisi hyödyntää?"

Rauno Ryhtimies toteaa:

"Hienoa, että oivalsit pohtia tätä!"

Haluttujen toimintatapojen jalkauttaminen on helpompaa, kun se pystytään tekemään kohderyhmän kannalta ymmärrettävällä ja helposti omaksuttavalla tavalla.

Yhteisten sanastojen, koodistojen ja tietomallien käyttöönotto helpottaa johtamista, koska ne auttavat selkeyttämään toimintaan liittyvien ohjeiden ja toimintatapojen muodostamaa kokonaisuutta.

Seuraavilla sivuilla kerron tarkemmin, miten pääset eteenpäin!"

Näin pääset liikkeelle

1. Sisällytä tiedon yhteentoimivuuden edistäminen organisaatiosi strategiaan tavoitteisiin. Varmista, että saatte muodostettua toimenpiteitä, joiden avulla saatte edistettyä kansallisten sanastojen, koodistojen ja tietomallien käyttöönottoa.
2. Selvitä kuka organisaatiossasi on asiasta perillä? Jos henkilöä ei ole, vastuuta sopiva asiantuntija rooliin. Sparraile hänen kanssaan, miten yhteentoimivuus muutetaan osaamiseksi organisaatiossasi. Sopikaa yhteistyönne roolitus ja käytännöt.
3. Mietitkö mitä tiedon yhteentoimivuus ja yhteentoimivuustyö oikeasti ovat? Voit tukeutua koulutusmateriaaliin tai jakaa ne eteenpäin. Tutustu koulutuksiin linkkien kautta:
 - Tiedon yhteentoimivuus - merkitys ja mahdollistajat: [Koulutus 1](#) (linkki)
 - Rakennetun ympäristön tietojärjestelmä – mikä muuttuu?: [Koulutus 2](#) (linkki)
 - Digituki – Vinkkejä kuntien digituen organisointiin ja kehittämiseen: [Koulutus 3](#) (linkki)

Näin voit jatkaa

3. Pidä rakennetun ympäristön yhteisten sanastojen, koodistojen ja tietomallien käyttöönottoa esillä ja mukana organisaatiosi toiminnan kehittämiseen ja johtamiseen liittyvissä keskusteluissa. Kysele ja selvitä, mitä mielipiteitä ja kokemuksia henkilöstöllä on.
4. Osallistu verkostoihin alalla, kysele ja kerro onnistumisista ja toimivista ratkaisuista. Seuraa tiedon yhteentoimivuustyön etenemistä ja ole kiinnostunut.
5. Edistä ja käynnistä yhteistyötä, jonka avulla voit hyötyä ja löytää synergiaa tiedon yhteentoimivuuden edistämisestä kumppaneiden kanssa.
6. Anna palautetta! Löydätkö ristiriitaisuuksia, päällekkäisyyksiä tai puutteita? Millaisia tarpeita sinulla on, joihin et helposti löydä vastausta? Ota yhteyttä sähköpostilla: yhteentoimivuus.ym@gov.fi

Hyödynnä oppeja ja ohjeita organisaation strategiassa ja toiminnassa esimerkiksi luomalla ohjelma/hanke tiedon yhteentoimivuuden edistämiseksi organisaatiossasi. Näiden materiaalien kautta saat lisätietoa:

Ajankohtainen tieto rakennetun ympäristön tiedon yhteentoimivuustyön sisällöstä ja tapahtumista:

- Ympäristöministeriön sivu rakennetun ympäristön yhteentoimivuudelle: <https://ym.fi/yhteentoimivuus/rakennettuymparisto>

Yhteentoimivuustyön tulokset on koottu yhteentoimivuusalustalle. Tutustu linkeistä:

- Sanastot: <https://sanastot.suomi.fi/>
- Koodistot: <https://koodistot.suomi.fi/>
- Tietomallit: <https://tietomallit.suomi.fi/>

Yhteentoimivuusalustan käyttöohjeet: <https://kehittajille.suomi.fi/palvelut/yhteentoimivuus>

Roolit tiedon yhteentoimivuuden aikaansaamisessa

Organisaatioiden kehittäjät

Alan sääntelystä, ohjauksesta ja koulutuksesta vastaavat tahot

Asiantuntijat ja muut työntekijät

Sanastojen, koodistojen ja tietomallien hyödyntämisen mahdollisuudet oman työn tukena

Toimintatapojen käytäntöön vienti on sujuvampaa ja yhteistyö helpottuu, kun pohjana on yhteinen kieli ja yhteiset tiedonvaihdon periaatteet.

Tuottavuuden parantaminen, kun turhaa työtä voidaan karsia ja yhteistyön sujuvuutta parantaa. Alan toimintaan kohdistuvien velvoitteiden toteuttamista pystytään paremmin ohjaamaan. Saat käytännön keinoja organisaation tietopääoman haltuunottoon ja siitä huolehtimiseen.

Käytännön työ ja yhteistyö helpottuu, kun

- lähtötietojen hyödyntäminen ja yhdistäminen on helppoa
- lopputuloksena syntyvien tietojen tallentamiseen on selkeät toimintatavat ja ohjeet sekä
- tietovaatimukset viitoittavat muodostettavien tuotosten sisältöä, tarkkuustasoa ja rakennetta.

Rooli tiedon yhteentoimivuustyön tulosten käyttöönotossa

Vastuu organisaation toimintatapojen ja tiedonhallinnallisten ratkaisujen kehittämisestä ja käyttöönotosta.

Yhteentoimivuuden sisällyttäminen omissa käsissä oleviin sääntelyyn, ohjeisiin, koulutuksiin, tavoitteisiin. Vastuu toiminnan ja osaamisen johtamisesta ja kehittämisestä.

Soveltaminen työssä. Vastuu noudattaa omaan toimintaan liittyviä lakeja.

Miten kannattaa edetä?

Laadi itsellesi suunnitelma, miten ja kenen kanssa aiot edistää tiedon yhteentoimivuustyön tulosten käyttöönottoa.

Sisällytä tiedon yhteentoimivuuden edistäminen niin strategiaan tavoitteisiin kuin toimenpiteisiin, jotta sillä on riittävän vahva painoarvo.

Selvitä keneltä voit pyytää apua? Kuka vastaa tiedon yhteentoimivuudesta ja arkkitehtuurista organisaatiossasi?

Verkostoidu yhteentoimivuuden foorumeihin, jotta pääset ideoimaan ja jakamaan toimivia käytäntöjä ja ratkaisumalleja sekä saat vastauksia kysymyksiin nopeasti.

Tunnista ja vastuuta tiedon yhteentoimivuuden edistämisestä vastaava henkilö. Sopikaa yhteistyönne roolitus ja käytännöt.

Tutki miten voit hyödyntää yhteisiä sanastoja, koodistoja ja tietomalleja omassa työssäsi. Testaa ja ota soveltuvat sanastot, koodistot ja tietomallit käyttöösi.

Varmista riittävä oma ymmärryksesi: Mitä tiedon yhteentoimivuus on? Ota perusteet haltuun.

Jaa huomioitasi eteenpäin! Anna palautetta ja kerro onnistuneista kokemuksista sosiaalisessa mediassa.

Rakennetun ympäristön
tiedon yhteentoimivuus

Lisätietoja:

ym.fi/yhteentoimivuus
yhteentoimivuus.ym@gov.fi

Ympäristöministeriö | Aleksanterinkatu 4-10, Helsinki
PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment